

چگونه توانستم رفتارهای نامطلوب دانش آموزان را با استفاده از روش های نوین تدریس: همیاری، رویدادی، ساخت گرایی، ایجاد انگیزش و... اصلاح نمایم؟

فاطمه اسماعیلی فاروجی^۱، فاطمه رشیدی مهر^۲

^۱ آموزگار پایه پنجم ابتدایی شهرستان فاروج خراسان شمالی

^۲ آموزگار پایه چهارم شهرستان فاروج خراسان شمالی

چکیده

یکی از مسائل و مشکلاتی که دبیران با آن روبرو هستند، کار با دانش آموزانی است که دچار اختلالات رفتاری و عاطفی هستند. این گروه از دانش آموزان نمی توانند در مدرسه براساس هنجارها رفتار کنند. دبیران و دبیران امروزی با مسائل پیچیده‌ای روبرو هستند که در گذشته رواج کمتری داشته است. یکی از این مسائل و مشکلات، کار با دانش آموزانی است که دچار اختلالات رفتاری و عاطفی هستند. این گروه از دانش آموزان نمی توانند در مدرسه براساس هنجارها رفتار کنند و در نتیجه بر عملکرد آموزشی تاثیر نامطلوبی بر جای می گذارند. با دانش آموزان دچار مشکلات عاطفی چگونه رفتار کنیم؟ دانش آموزانی با کاستی های توجه، دانش آموزان افسرده، دانش آموزان ضداجتماعی و ... جزو این گروه هستند. در واقع این دانش آموزان از خود رفتارهایی بروز می دهند که ممکن است براحتی زمان و انرژی زیادی از دبیر را هدر دهد، با این حال هنوز هم بسیاری از متخصصان بر این باورند که دبیر مهم ترین عامل تعیین کننده کیفیت برنامه های آموزشی برای دانش آموزانی است که با اختلالات رفتاری و عاطفی روبرو هستند و می توانند در آموزش به این دانش آموزان نقش اصلی را ایفا کنند. آنان مسوول تهیه برنامه درسی، تعیین هدف های دانش آموزان و تشویق و تدارک آنها برای رسیدن به این اهداف هستند. می توان گفت به دلیل مشکل دار بودن این دسته از دانش آموزان، دبیرانشان باید الگوی رفتاری مناسب برای آنان باشند. دبیران باید رفتار مهرانگیز، مودبانه و دوستانه ای را به نمایش بگذارند. همه دانش آموزان در جریان درس خواندن و یادگیری باید احساس سلامت، ایمنی و حمایت کنند و در این میان دانش آموزانی که با اختلالات عاطفی و رفتاری روبرو هستند و اغلب زندگی آشفته ای دارند، باید بیشتر مورد حمایت قرار گیرند. در اقدام پژوهی فوق سعی بر این داشته ام که با استفاده از روش های نوین تدریس این مشکلات را در دانش آموزان برطرف نمایم.

واژه های کلیدی: رفتارهای نامطلوب، دانش آموزان، روش های نوین تدریس، همیاری، رویدادی، ساخت گرایی، ایجاد انگیزش

مقدمه

بسیاری از روان‌شناسان و دست‌اندرکاران امور آموزشی مسلط شدن به مهارت‌های اجتماعی برای دانش‌آموزان را که با مشکلات عاطفی و رفتاری روبه‌رو هستند، بسیار موثر می‌دانند. همچنین این متخصصان بر این باورند اخراج شدن از مدرسه و اقدام به جرم که این دسته از دانش‌آموزان درگیر آن هستند، در نتیجه روابط میان شخصی این دانش‌آموزان است که مورد قبول و پسند دوستان و همکلاسی‌هایشان قرار نمی‌گیرند. به دلیل اهمیت مهارت‌های اجتماعی برای این گروه از دانش‌آموزان در دهه گذشته، روش‌های مختلفی برای بهبود مهارت‌های اجتماعی‌شان ابداع شده است، اما اغلب این روش‌ها به این دلیل که نتوانسته‌اند رفتارهای مورد نظر را ایجاد کنند؛ مفید نبوده‌اند. در مواردی هم به دبیران این دسته از دانش‌آموزان انتقاد شده است که مهارت‌های اجتماعی معتبر و مورد قبول جامعه را آموزش نمی‌دهند و دبیران از این مساله غافلند که آموزش مهارت‌های اجتماعی به اندازه تدریس سایر دروس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در زمینه بهبود رفتار این دسته از دانش‌آموزان، دبیران باید به این نکته اساسی توجه داشته باشند که وقتی فضای کلاس درس مثبت و حمایت‌گرانه باشد، وقتی دانش‌آموز احساس کند که به عقایدش بها می‌دهند و وقتی به دانش‌آموز احساس تعلق خاطر می‌دهید و وقتی به او تکالیف درسی معنی‌دار و توأم با چالش می‌دهید؛ به طوری که دانش‌آموز با انجام آنها احساس موفقیت می‌کند، بنده به عنوان دبیر شیمی در کلاس با چنین دانش‌آموزانی برخورد داشته‌ام. و در سال تحصیلی فوق‌تصمیم گرفتم که از طریق روش‌های نوین تدریس این مشکلات را بهبود بخشم.

بیان مسئله

بسیاری از دانش‌آموزان نمی‌توانند رفتارشان را کنترل کنند. بسیاری از دانش‌آموزانی که به حد کافی رشد نکرده و به بلوغ لازم نرسیده‌اند، ممکن است حواسشان پرت شود، ممکن است توانایی‌های شناختی و مهارت‌های کلامی‌شان زیاد نباشد. این دانش‌آموزان خیلی ساده، نمی‌توانند در مدت طولانی تکانه‌های خود را کنترل کنند. وقتی این بچه‌ها به حد کافی رشد نکرده و به بلوغ لازم نرسیده باشند، نمی‌توانند رفتارشان را کنترل کنند. وقتی این دانش‌آموزان هنوز درست رفتار کردن را نیاموخته باشند، دبیرانشان باید در نقش راهنمای آنها ظاهر شوند تا آنان مسوولیت رفتار نادرست خود را به عهده بگیرند و در ضمن رفتارها و مهارت‌های اجتماعی سالم‌تر را نیز به آنها آموزش دهند. درخصوص بهبود رفتار این دسته از دانش‌آموزان، اغلب دبیران معتقدند باید با به‌کارگیری تقویت مثبت بر رفتارهای متناسب این دانش‌آموزان بیفزایند. تقویت مثبت رفتار متناسب زمانی مصداق پیدا می‌کند که پس از دادن محرک، دانش‌آموز رفتاری را به نمایش بگذارد که در آینده آن رفتار را بیشتر تکرار کنند. این نوع تقویت از آن رو موثر است که دانش‌آموزان را به امتیاز بالاتری سوق می‌دهد و در مواقعی به آنها امتیازی می‌دهد. تقویت منفی این دانش‌آموزان نیز به این معناست که وقتی دانش‌آموز کار درستی انجام می‌دهد، دبیر او را از کار یا وظیفه‌ای معاف می‌کند. تقویت منفی نیز باعث افزایش رفتار متناسب می‌شود زیرا دانش‌آموز را از انجام کاری که ناخوشایند است، معاف می‌کند. پس دبیران باید این نکته را در نظر بگیرند که هم تقویت مثبت و هم تقویت منفی، هر دو می‌توانند رفتار مناسب را افزایش دهند و نقش مهمی در بهبود رفتار دانش‌آموزان مشکل‌دار دارد. دبیران نیروی مقابله با خشونت دانش‌آموزان دبیرانی که مدرس دانش‌آموز بدرفتار و کودکان و نوجوانانی هستند که با اختلالات عاطفی متعدد مواجه‌اند، با مشکلات زیادی روبه‌رو می‌شوند. بدرفتاری دانش‌آموزان تحت تاثیر عوامل گوناگونی صورت می‌گیرد، اما به هر حال شرایط ایجاد می‌کند که دبیران به شکلی موثر با این بدرفتاری‌ها برخورد و در هر مورد تصمیم‌گیری کنند. اما هر یک از این

تصمیمات برای دانش آموزان و دبیران عواقب و پیامدهایی دارد که روی روابط آینده میان دبیر با دانش آموز و افراد خانواده او تاثیر می گذارد.

توصیف وضعیت موجود و تشخیص مسئله

اینجانب مدت سال است که در آموزش و پرورش خدمت می کنم و هم اکنون در دبیرستان در پایه اول با نفر دانش آموز مشغول به تدریس درس شیمی هستم اوایل سال تحصیلی بود که هر جلسه به کلاس وارد می شدم، می دیدم توسط نماینده ی کلاس اسامی یک سری از دانش آموزان بر روی تخته نوشته شده است. وقتی که رفتار آنها را زیر نظر داشتم دیدم که آنها همان دانش آموزان قد بلند کلاس هستند که بعضی از آنها می خواهند قدرت بدنی خود را به سایر بچه ها، نشان داده و قلدری کنند و برای دیگر دانش آموزان مزاحمت ایجاد می نمودند. همچنین همیشه می دیدم دو نفر از ردیف آخر کلاس موقعی که از نظر آنها من متوجه نبودم سر خود را پایین انداخته و مشغول یک کاری هستند. برای متوجه نمودن آنها به تدریس و اشتباه خود از برنامه ی انضباطی ده مرحله ای مانند استفاده از الگوسازی مثبت و سؤال نمودن (هوک، پیتز، و واس، اندی، ۲۰۱۴) سعی نمودم آنها را به انتخاب رفتار مناسب هدایت نمایم ولی آنها باز هم به کار خود ادامه می دادند تا اینکه مجبور شدم جهت بررسی موضوع به آنها در کلاس نزدیک شوم. مشاهده کردم که روی صندلی خود عکسی را کشیده و کتابی غیر از کتاب شیمی در دست دارند اولش ناراحت شدم ولی سریعاً خودم را کنترل نموده و بر نقاشی زیبایی که کشیده بودند آفرین گفته و گفتم به جای این، تصویر یک گل را می کشیدید. در جواب گفتند « برایمان فرقی نمی کند فقط منتظر بودیم یک نفر بیاید و به ما به خاطر نقاشی هایی زیبایی که می کشیم آفرین بگوید».

علاوه بر موارد مذکور هر جلسه که درس جلسه ی قبلی را سؤال می کردم هیچکدام از بچه ها به غیر از چند نفر اصلاً درس را آماده نمی کردند. بی حال و بدون انگیزه می دیدم که در کلاس اینجانب حضور دارند. از طرفی مطالب درس شیمی معمولاً به نظر دانش آموزان حفظی است و در داخل متن کتاب اصلاً قسمتی با عنوان آزمایش کنید نیامده است و موقعی که پرسیدم چرا درس را آماده نکرده اید با اعتراض شدید بچه ها روبرو شدم و این طور به سؤال من پاسخ دادند « شما سؤال نمی گوئید دبیران ما در سال های گذشته تمامی سؤال ها را می گفتند، روش تدریس شما خوب است ولی ما به سؤال گفتن عادت کرده ایم با توضیح دادن درس، خودتان و ما را خسته نکنید». و بعنوان نمونه دفتر سال های پیش را برایم آورده بودند که پر از سؤال بود. وقتی از آنها پرسیدم چگونه تدریس کنم همگی گفتند «سئوالات هر پاراگراف را سطر به سطر در کلاس مطرح کرده و بعد از بین آنها مهم ها را نیز مشخص کنید و دیگر توضیح دادن درس لازم نیست» و معلمی که سئوالات را مطرح می کرد بهترین معلم از نظر آنها بود و چون اینجانب به جای طرح سؤال، متن کتاب را توضیح می دادم دانش آموزان جهت نشان دادن مخالفت خود با روش تدریس اینجانب با ایجاد بی نظمی، نظم کلاس را بهم ریخته و کنترل کلاس برایم مشکل می شد. تا اینکه تصمیم گرفتم با نفوذ در قلب بچه ها ببینم آنها غیر از مشکل طرح سؤال چه مشکل دیگری با اینجانب دارند که اینگونه نظم کلاس را بهم ریخته اند. بنابراین با توجه به اطلاعاتی که از طریق نظرخواهی از دانش آموزان، مشاهده ی رفتار آنها و مشاهدات کلاس درس اینجانب توسط مدیریت و معاونت محترم جمع آوری کرده بودم به این نتیجه رسیدم که علاوه بر الگوپذیری نادرست، مشکل کلاس را می توان در چند مورد خلاصه نمود. مشکل اول مربوط به گروهی بود که قدرت نمایی می کردند و دو نفری که در کلاس به نقاشی کشیدن مشغول می شدند. دو نفر مذکور در علت ضعف درسی خود معلمین سال گذشته را مسئول می دانستند از طریق مشاهدات کلاسی و نظر خواهی مشخص شده بود که این افراد بر خلاف علایق و

مهارت هایشان در کلاس شیمی حضور داشته و در بقیه دروس نیز ضعیف هستند. در هر دو مورد دانش آموزان مذکور از طریق قدرت نمایی، ایجاد درگیری و رسم نقاشی در کلاس مشکل بوجود آورده بودند. مشکل دوم عادت به طرح سؤال از سوی دبیر بود که این مشکل، مشکل کل کلاس به حساب می آمد. مشکل سوم، طبق اظهارات خودشان وقت، قدرت و حوصله ی حفظ مطالب را نداشتند. مشکل چهارم، داشتن استرس موقع پرسش و پاسخ کلاسی بود. بنابراین به این فکر افتادم که چگونه می توان با تغییر رفتارهای نامطلوب دانش آموزان روابط عاطفی بین دانش آموزان را بهبود بخشید؟ و چگونه می توان با تامین بهداشت روانی دانش آموزان، کلاس را کنترل نموده و آموزش درس شیمی را نیز بهبود بخشید؟

بدین جهت سعی نمودم با استفاده از کتاب راهنمای روش های نوین تدریس و سایر منابع، تشکیل کارپوشه، طراحی نرم افزار تحلیل آزمون بر اساس طبقه بندی هدف های آموزشی بلوم، روش تدریس، کلاس داری و ارزشیابی خود را طوری تغییر دهم که ضمن افزایش عزت نفس دانش آموزان به احساسات، مشکلات پنهان دانش آموزان، مهارت ها و عادت آنها نیز توجه شود و روش های خود را طوری طراحی نمایم که در هر امری خود را مسئول بدانند. در ضمن با استفاده از راهبردهایی که در کتابهای روان شناسی تربیتی و یادگیری کدیور، کتاب ضروری معلم و سایر منابع آمده است بتوانم بر مشکلات موجود غلبه نمایم. ضروری بود که رفتارهای نامطلوب دانش آموزان تغییر یابند. زیرا اهداف آموزشی درس شیمی نیز حائز اهمیت بوده و با تامین بهداشت روانی دانش آموزان بود که می توانستیم در جهت تحقق آن اهداف نیز تلاش نمایم. بنابراین جهت استفاده صحیح، حفظ منابع طبیعی و محیط زیست علاوه بر دانش و آگاهی، اشاعه فرهنگ اخلاق زیست محیطی و شیوه های زندگی سازگار با محیط زیست لازم و ضروری بوده و مناسب ترین نقطه شروع آموزش های لازم همان آموزش و پرورش از جمله کلاس درس شیمی است.

گردآوری اطلاعات

شواهد ۱: به منظور گردآوری اطلاعات (شواهد ۱) با ایجاد رابطه ی عاطفی سعی نمودم دانش آموزان حرف دلشان را با اینجانب در میان گذاشته و به آنها بفهمانم که به خاطر نمره درس خواندن ارزشی ندارد سپس اقدام به گردآوری اطلاعات نمودیم.

۱. نظر خواهی کتبی: بر روی تخته نوشتم بدون نام و نشان ، الف) هر آنچه دل تنگ تان می خواهد بنویسید. ب) هر گونه نظر و پیشنهاد خود را بنویسید. ج) دوست دارید گروه خود را با چه اسمی نامگذاری کنید. د) علت مردودی دانش آموزان را بنویسید.

۲. نظر خواهی شفاهی: از طریق بحث و همفکری با دانش آموزان، همکاران و مدیریت محترم در مورد وضعیت نامطلوب کلاس.

۳. مشاهده: الف) مشاهده کلاس درس توسط مدیریت و معاونت محترم

ب) مشاهده و بررسی طرز نشستن دانش آموزان یعنی آرایش کلاس، نوع بی انضباطی و رفتار آنها در کلاس.

ج) مشاهده و بررسی رفتار و عکس العمل آنها موقع پرسش و پاسخ شفاهی.

د) مشاهده و بررسی رفتار دانش آموزان حین تدریس و بعد از آن.

۴. استفاده از نتایج آزمون آغازین سال اول

تجزیه و تحلیل و تفسیر داده ها

بر اساس شواهد ۱ دانش آموزان، در نظر خواهی های خود همگی خواستار این بودند که به جای توضیح درس سطر به سطر سئوال های متن کتاب را گفته و در آخر از بین آنها چند تا سئوال مهم را مشخص نمایم تا وضع کلاس بهبود یابد. زیرا طبق اظهار نظر خودشان وقت، قدرت و حوصله ی حفظ مطالب را نداشتند. از نظر این دانش آموزان چنین معلمی، بهترین معلم به شمار می رفت. زیرا اینجانب معمولاً درس را توضیح داده و به شکلی که مورد نظر دانش آموزان بود سئوال نمی گفتم. در دو تا از برگه های نظر خواهی نیز عنوان شده بود که ما اصلاً به دروسی مثل شیمی علاقه نداریم زیرا می خواهیم بازیگر بشویم. با توجه به رابطه ی عاطفی که در کلاس برقرار شده بود وقتی از بچه ها سئوال نمودم که چه کسی به بازیگری علاقه دارد سریع دو نفر از بچه ها دست خود را بلند کرده و خیلی خوشحال از من شرایط ادامه تحصیل در بازیگری را پرسیدند و من متوجه شدم اینها دقیقاً همان دانش آموزانی هستند که در کلاس موقع تدریس به نقاشی کشیدن مشغول می شدند. مشاهدات کلاسی نیز نشان داد که دسته ای به خاطر زور و بازوی زیاد می خواهند در کلاس قدرت نمایی نموده و زور خود را به رخ سایر دانش آموزان و معلم خود کشیده و طرفدار دسته ی طرح سئوال های مهم متن کتاب بودند. از طرفی آرایش کلاس و رفتار دانش آموزان نشان می داد که دو دسته ی کاملاً متفاوت در کلاس حضور دارند که خود بیانگر اتحاد هر دسته با خودشان و ناسازگاری آنها با دسته ی دیگر و متفاوت بودن خصوصیات آنها بود بررسی رفتار دانش آموزان موقع پرسش و پاسخ کلاسی نیز نشان داد که اکثر بچه ها موقعی که از آنها سئوال می شود در ۹۰ درصد موارد در پای تخته خواستار تکرار مجدد سئوال هستند و این نشان می داد که آنها به هر دلیلی در فهم سئوال مشکل دارند. همچنین مشاهدات کلاسی و بررسی برگه ها نشان داد که بچه ها اکثراً موقعی که قرار بود پرسش و پاسخ کلاسی صورت گیرد استرس دارند. بنابراین برای تفسیر داده ها از الگوی روش شش پرسش (آهنچیان و همکاران، ۱۳۸۳، ص ۲۶۱) استفاده نموده و در پاسخ به پرسش های الگوی مورد استفاده مشکل کلاس در موارد ذیل جهت دادن راه حل پیشنهادی و نتیجه گیری خلاصه شده است.

۱. قدرت نمایی گروهی از دانش آموزان یعنی عدم وجود روابط اجتماعی و عاطفی مناسب بین بچه ها
۲. در نامگذاری گروه ها دانش آموزان از اسم هایی غیر متعارف استفاده کرده بودند (الگو پذیری نادرست).
۳. عدم وجود انگیزه جهت یادگیری به دلیل علاقه به بازیگری، نقاشی و تضاد مطالب درسی با علایق و مهارت های آنها.
۴. عادت به طرح سئوال های متن کتاب از سوی معلم و مقاومت در برابر بحث و توضیح مطالب درسی.
۵. عدم درک پرسش هایی که پای تخته سئوال می شد. و مقصر دانستن معلمین در ضعف درسی
۶. داشتن استرس موقع پرسش شفاهی (لرزش دست و پای دانش آموزان پای تخته کاملاً قابل مشاهده بود).
۷. طبق اظهارات خودشان وقت، قدرت و حوصله ی حفظ مطالب را نداشتند (عدم آشنایی با مهارت های مطالعه).
۸. بر اساس مشاهدات کلاسی و نتایج آزمون آغازین هماهنگ کشوری تعدادی از دانش آموزان با تراز علمی پایین به مقطع بالاتر راه یافته بودند.

انتخاب راه جدید موقتی

قبل از انتخاب هر نوع راه حلی ابتدا اقدام به مطالعه ی انواع منابع و کتب موجود اعم از روانشناسی و روش تدریس نمودم. البته با توجه به فرصت اندک اینجانب چون امکان مطالعه ی همه مقالات و کتب قسمت منابع گزارش برایم وجود نداشت رفتارهای نامطلوب کلاس خود را با (دبیر ورزش) نیز در میان گذاشته و در این مورد از همکاری های ایشان بسیار بهره جستیم. ایشان با

مطالعه‌ی منابع مذکور بطور خلاصه، راهبردها را در اختیار بنده گذاشتند. در این فاصله خود نیز ضمن مطالعه منابع بیشتر دنبال طراحی نرم افزار تحلیل آزمون بر اساس طبقه بندی هدف های آموزشی بلوم (سیف، ۱۳۹۶، ص ۱۲۸) بودم. تا اینکه بعد از طراحی نرم افزار در قسمت حوزه عاطفی و روانی - حرکتی نرم افزار نقطه‌ی مقابل رفتارهای نامطلوب را مورد هدف قرار دادم. مهمترین نگرش های (موسوی، ۱۳۹۳، ص ۳۴) که در این حوزه ها مورد توجه قرار گرفته و به دانش آموزان نیز توضیح داده شد به شرح زیر است: ایمان به خدا، هویت ملی و عدم وابستگی، همیاری، حفاظت از منابع طبیعی، احترام گذاشتن به دیگران، مهارت های اجتماعی و پس از آن با توجه به تجزیه و تحلیل داده ها و استفاده از نظرات و مشارکت همکاران، راهبردهای برانگیختن انگیزش و سایر راهبردها راه جدید خود را انتخاب نمودم که در این قسمت به صورت ذیل تشریح شده است. البته اهداف هر مرحله نیز جهت رفع مشکل مربوطه و بهبود وضعیت موجود، در کنار همان مرحله آمده است تا همیشه آنها را مد نظر داشته و در جهت رسیدن به آن اهداف تلاش نمایم.

شناسایی، توجه و استفاده از مهارت ها و علایق فردی دانش آموزان (راهبرد کمکی جهت تغییر رفتارهای نامطلوب):

رفتار تابع تمامیت فرد است (شاملو، ۱۳۹۵، ص ۲۷). بنابراین به منظور موفقیت در اجرای طرح، توجه به رفتار، علایق و عواطف دانش آموزان، ایجاد روابط اجتماعی مطلوب، روحیه همیاری و استفاده از مهارت های آنها در اجرای روش های نوین تدریس فرمی را جهت شناسایی بهتر دانش آموزان تهیه نمودم. تا امکان رسیدن به اهداف مورد نظر برایم فراهم و تنها یک بعد انسان در نظر گرفته نشود. سعی می نمودم با استفاده از روش های نوین تدریس (آقازاده، ۱۳۹۸) متناسب با موضوع جلسه و توانمندی خود، و یا از افراد علاقه مند به نقاشی و بازیگری می خواستم پدیده های شیمی را شبیه سازی نموده و به شکل نمایش در کلاس اجرا نمایند.

گروه بندی:

جهت ایجاد روابط عاطفی مطلوب و موفقیت در اجرای روش یادگیری از طریق همیاری اقدام به تشکیل گروه های ناهمگن (همان منبع، ص ۷۱) گردید. در نهایت به ۲ گروه ۵ نفری و ۳ گروه ۴ نفری گروه بندی شدند. انتخاب چهار نفر بعنوان امین های کلاس (تعیین کننده های محیطی، کدیور، ۱۳۹۶، ص ۲۳۱): همیشه این سؤال دردناک در ذهنم خطور می کرد که چرا دانش آموزان ما با داشتن بهترین الگوها در فرهنگ بومی خود، سایر افراد بیگانه را الگوی خود قرار می دهند. بنابراین با این پیش فرض ذهنی در مورد چرایی الگوپذیری زیاد حساسیت نشان نداده و در این مورد تصمیم گرفتم به طور غیر مستقیم عمل نمایم. بدین صورت که از دانش آموزان خواستم خود، الگوسازی نموده و از بین همکلاسی هایشان با رای گیری چهار نفر را بعنوان امین های کلاس انتخاب کنند بطوریکه دارای چنین خصوصیتی باشند: الف) سخت کوش و پرتلاش بوده و اصلاً دست به تقلب در امتحان نمی زنند. ب) بسیار صادق و درست گردانند. ج) در امر داوری بین دو نفر شجاع، عادل و دارای قدرت تصمیم گیری سریع و صحیح هستند. د) تشنه یادگیری اند. با هدف، الگو سازی مثبت و تشویق دانش آموزان برای رسیدن به رجحان های برتری (پینتریچ، و شانک، ۱۳۹۶) و معیارهای انتخابی خود. همچنین از این گروه در تکمیل کارپوشه ی کلاسی و سایر موارد استفاده می شد و بدین ترتیب از طریق همیاری آنها انرژی زیاد مورد نیاز برای اجرای روش های نوین تدریس برایم فراهم می شد

انتخاب گروهی با نام گروه انرژی مثبت یا گروه امداد(راهبردی جهت افزایش مهارت های اجتماعی و انگیزش در بین دانش آموزان): چنین راهبردی به دنبال علت یابی نمرات پی در پی یک چند تن از دانش آموزان توسط مدیریت محترم در جلسه ی شورای دبیران در ذهنم نقش بست. بنابراین با شرح این استدلال به بچه ها که چگونه تماشاگران و کادر فنی تیم در ورزش مانند کشتی یا فوتبال باعث تقویت روحی ورزشکاران می شوند و در هر شرایطی (شکست یا پیروزی) با استفاده از تکنیک های مناسب آنها را تا وارد شدن به مسابقات جهانی مورد حمایت خود قرار می دهند. چنین گروهی نیز در کلاس تشکیل و کار خود را شروع کند. اعضای این گروه مراقب بودند با راهنمایی های غیر مستقیم خود در مرحله ی پرسش شفاهی پای تخته کسی نمره ی کمتر نگیرد. زیرا شکست همیشه نامطلوب است و عدم موفقیت پی در پی معمولاً منجر به رفتار غیرعادی خواهد شد (شاملو، ۱۳۹۵، ص ۱۷۷). و در هر شرایطی گروه مذکور موظف بودند دانش آموزانی را که در طول جریان تدریس نمی توانستند به سئوالات پاسخ دهند آنها را راهنمایی و تا یادگیری مطلب وی را همراهی نمایند شرط اول عضویت در این گروه نیز حذف خصوصیات مانده حسادت بود. ثانیاً بالا بردن سطح پیشرفت تحصیلی خویش و همکلاسی های خود بود. وجود چنین گروهی جهت عملیاتی نمودن الگوی تدریس توسط کل کلاس درس نیز ضروری بود. زیرا در این الگو فقط موضوع تعلیم دادن مطرح نیست. در کنار آن افزایش ظرفیت مهارت های اجتماعی خود نیز مطرح است (وفایی و مرعشی، ۱۳۹۴، ص ۲۲۰).

انتخاب گروه مدافعان حفظ محیط زیست و منابع طبیعی (راهبردی جهت تغییر رفتارهای نامطلوب و سایر اهداف): به بچه ها اجازه داده شد خودشان برای پذیرفتن چنین مسئولیتی داوطلب شوند. که برای این مسئولیت بچه های زورگو داوطلب شدند بنابراین نام آنها را به مدافعان و تکاوران حفظ محیط زیست و منابع طبیعی تغییر داده و از دانش آموزان علاقه مند به بازیگری خواستیم از این دانش آموزان با همین نام و نقش در نمایش های کلاسی خود استفاده نمایند. زیرا اصول بهداشت روانی مبتنی بر تقویت افراد است، نه تخریب شخصیت آنها (شاملو، ۱۳۹۵، ص ۲۴).

انتخاب نحوه ی بارم بندی، اعلام آن به کلاس و تشریح نحوه ی طراحی سؤال:

سؤال دیگری که عذابم می داد این بود که چرا دانش آموزان در ضعف درسی خود سایر معلمین را مقصر می دانند که نمره بالا را به آنها نداده اند. بنابراین به این فکر افتادم که قبل از تعیین هر نوع تکلیف و ارزشیابی، نحوه بارم بندی ارزشیابی های آغازین و پایانی را طوری بر اساس طبقه بندی هدف های آموزشی بلوم (سیف، ۱۳۹۶) طراحی نمایم که در صورت شکست یا پیروزی خود را مسئول بدانند ۷۰ درصد نمره بستگی به عملکرد خود دانش آموز دارد. سپس ضمن توضیح طبقه بندی هدف های آموزشی بلوم راه کسب نمره به دانش آموزان یاد داده شد. همچنین نحوه ی طراحی سؤال همراه با ریز بارم از قسمت تدریس شده بعنوان یک نمونه جهت آشنایی توضیح داده شد.

ارزشیابی آغازین:

الف) پرسش کتبی (حداکثر ۱۰ نمره): ابتدای هر جلسه بطور جداگانه ۱۰ سؤال تشریحی گروه ها تحویل گرفته می شد، سئوالاتی که، خود آنها را طرح کرده بودند. سپس سئوالات بطور تصادفی بین گروه ها پخش می شد تا بچه ها به آنها در زمان معین پاسخ دهند. در مرحله ی بعدی پاسخ ها به گروه طراح سؤال تحویل داده می شد تا گروه ها پاسخ های یکدیگر را اصلاح نمایند. موقع پاسخگویی نیز اجازه داده شده بود هر طور که راحت هستند نشسته و به سئوالات پاسخ دهند.

هدف: الف) حذف عوامل استرس زا و هر گونه اضطراب. ب) افزایش اعتماد به نفس بچه ها و نشان دادن اینکه دید اینجانب نسبت به دانش آموزان خود مثبت است و به چشم یک دزد به آنها نگاه نمی شود.

ب) پرسش شفاهی (حداکثر ۶ نمره): بعد از پرسش کتبی، ۴ یا ۵ نفر را بطور تصادفی و یا از آنهایی که سؤال نپرسیده بودم را مشخص نموده و در حالیکه ورقه های اصلاح شده ی خود را در دست داشتند در پای تخته حاضر می شدند و از هر کدام به ترتیب با در نظر گرفتن هدف های آموزشی بلوم ۶ سؤال و یا بیشتر از آن می پرسیدم و سئوالات توسط نفر بعدی که نوبت آن نبود پای تخته نوشته شده و در معرض دید همگان قرار می گرفتو بعد از اصلاح غلط هایی املائی، بچه ها پاسخ می دادند. سپس بعد از اتمام این مرحله و بررسی تکالیف و طرح های ابتکاری دانش آموزان جمع نمرات بعنوان نمره ی ارزشیابی مستمر در دفتر نمره ثبت می شد.

نکته: از ۴ یا ۵ نفری که از آنها پای تخته سؤال کرده بودم به ازای انجام هر گونه تکلیف و فعالیت مانند پیوستن و فعال شدن در گروه امدادگر، حداکثر ۴ نمره می گرفتند (به ازای هر مورد یک نمره). و سایر بچه ها نیز در صورت شرکت در فعالیت های کلاسی و انجام تکالیف مورد تشویق قرار می گرفتند. چون دانش آموز به ازای هر عملی که انجام می دهد انتظار پاداش دارد.

انتخاب روش تدریس:

از بین الگو و روش های نوین تدریس الگوی تدریس توسط کل کلاس درس (وفایی و مرعشی، ۱۳۹۴)، روش تدریس رویدادی، همیاری، یادگیری در حد تسلط و ساخت گرایی (آقازاده، ۱۳۹۸) انتخاب شدند. و مهم تر از همه در هر روش تدریسی سعی می شد نحوه ی اجرای روش تدریس در هر شرایطی در صورت امکان مطابق با راه و رسم دانشمندان پیش برود. علاوه بر ارایه مطالب درسی با نرم افزار PowerPoint از فیلم و نرم افزار های آموزشی شیمی از جمله نافع و برگزیدگان نیز موقع تدریس استفاده می شد. همچنین لازم به توضیح است که، هر چند در متن کتاب آزمایش کنید و فعالیت نیامده است ولی سعی نمودیم تا حد امکان در دبیرستان روستایی که فاقد هر گونه امکانات آزمایشگاهی بوده، یک سری آزمایش های ساده بر اساس روش تدریس ساخت گرایی (همان منبع، ص ۴۰۰) طراحی، منتهی با جذابیت بیشتر با همکاری دانش آموزان در کلاس انجام دهیم. آزمایش های مذکور علاوه بر اینکه راهبرد کمکی جهت تغییر رفتارهای نامطلوب بودند. آموزش درس شیمی را نیز بهبود بخشیده و در نتیجه باعث تحقق اهداف آموزشی آن می شدند.

اهداف:

الف) متوجه نمودن دانش آموزان دارای رفتارهای نامطلوب به این نکته که عصر حاضر عصر زورگویی نیست، بلکه مجهز شدن به سلاح علم لازم و ضروری است. ب) به طور غیر مستقیم هدایت نمودن دانش آموزان مورد هدف به سوی انتخاب رفتار مطلوب، به جای تمرکز روی اشتباه آنها. ج) جذاب نمودن تدریس و علاقه مند نمودن آنها به روش های نوین تدریس به جای روش های سنتی. د) تحقق اهداف کتاب درسی.

ارزشیابی پایانی:

الف) پرسش کتبی، حداکثر ۲۰ نمره، مطابق با بارم بندی کتاب درسی بر اساس تقسیم نمره بین سطوح مختلف حیطه ی شناختی بلوم:

در این مرحله معمولاً ۸ الی ۱۲ سؤال طرح می شد تا بچه ها به آنها پاسخ دهند. طوری که هر سؤال یکی از هدف های آموزشی بلوم را مورد سنجش قرار دهد. سپس توسط خود دانش آموزان ورقه ها با توجه به پاسخنامه سریع اصلاح می شدند. (ب) پرسش شفاهی: بعد از امتحان کتبی مذکور ورقه های دانش آموزان جمع آوری می شد. سپس از بین آنها با توجه به صلاحدید به طور انتخابی یا تصادفی از چند نفر می خواستم که پای تخته حاضر شوند. و از آنها از همان سئوالات کتبی بطور شفاهی چند سؤال می پرسیدم.

هدف: الف) اعمال هر گونه کنترل غیر مستقیم بیشتر بر آزمون پرسش کتبی، اعم از به حداقل رساندن تقلب و غیره. (ب) دانش آموزان پای تخته توسط گروه انرژی مثبت راهنمایی شوند تا در صورت موفقیت در پاسخ گویی به سؤال مربوطه و موافقت همکلاسی های خود نمره ی آنها افزایش یابد (چون امکان پرسش شفاهی از همه دانش آموزان برایم نبود موافقت همکلاسی های آنها جهت تبعیض قایل نشدن ضروری بود). (ج) فعال نگه داشتن گروه انرژی مثبت در کلاس. وارد نمودن نتایج آزمون ارزشیابی پایانی به نرم افزار تحلیل آزمون، در جدولی بنام جدول عملکرد هر دانش آموز در هر یک از فرایندهای یادگیری (سیف، ۱۳۹۶ و معاونت آموزشی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۳): در این مرحله از گروه امین های کلاس و سایر گروه ها می خواستم که در جدول مذکور داده ها را وارد نمایند. که به منظور تحلیل آزمون در نرم افزار Excel طراحی شده بود (پیوست ب-۲). البته اینجانب در فاصله ی وارد نمودن داده ها به نرم افزار فرصت را غنیمت شمرده و با گروهی که خود آزمایش ها را انجام نداده بودند تکرار می کردیم.

شیوه ی ارائه ی پاداش:

اسلاوین (۱۹۸۷) معتقد است که به دانش آموزان بر اساس فعالیت فردی و گروهی پاداش داده شود (کدیور، ۱۳۹۵، ص ۲۴۳). بنابراین در پایان هر ماه با توجه به نمودارهای رشد ۴ و ۵ که توسط نرم افزار مذکور تهیه می شد به گروهی که دارای بالاترین درصد عملکرد نسبت به سایر گروه ها بود جایزه تعلق می گرفت و بر اساس فعالیت فردی تا رتبه سوم. و جایزه در هر جلسه به ندرت، یک خودکار یا دفتر و در اکثر موارد حذف نمرات کمتر از میانگین آن افراد و اعضای گروه بود. و در پایان توسط یکی از دانش آموزان دعای زیر خوانده شده و بچه ها آمین می گفتند. «خدا یا پاداش های بیرونی مخصوصاً نمره چندان برای ما اهمیتی ندارند، پس به ما عنایت کن تا مهارت های دانش شیمی خود را افزایش داده و از آن در جهت صلح آمیز و خدمت به بشریت استفاده نماییم». سپس نمودار های فوق چاپ و به اطلاع والدین آنها می رسید.

هدف: الف) نزدیک تر نمودن رابطه پاداش از لحاظ زمان با رفتار (شاملو، ۱۳۹۵، ص ۱۰۷). (ب) افزایش انگیزش درونی. (ج) توجه به شایستگیها و مهارت های دانش آموزان به جای نمره دادن (کدیور، ۱۳۹۵، ص ۲۰۷).

برقراری رابطه ی دوستانه و افزایش اعتماد به نفس بچه ها با پیروی از «اصل استفاده از جملات مثبت» از هر موقعی که پیش می آمد اعتماد کلیه دانش آموزان را به خود جلب کرده و رابطه دوستانه (هوک، پیترو، و واس، اندی، ۲۰۱۴، ص ۶۵) با آنها برقرار می نمودم و طوری با آنها برخورد می کردم که خود احساس کنند واقعاً آنها را دوست دارم. مثلاً در جلسه روز امتحان و یا پای تخته هر جا قسمت اول پاسخ سئوالی که از آنها می پرسیدم یادشان می رفت خود کمک می نمودم و یا در هر زمینه دیگری که انتظار کمک داشتند کمک می کردم. و همیشه می گفتم که نمره قبولی را خواهید گرفت نگران نمره نباشید فقط یاد بگیرید و مطمئن باشید که خواستن توانستن است و ذهن مثبت خود را با تکرار جملاتی مانند من به خدا توکل می کنم، من سالم و خوشحالم و ... تقویت کنید.

آموزش مهارت های مطالعه و راهبردهای یادگیری:

در طول جریان تدریس سعی می کردیم یک راهبرد مناسب جهت آماده شدن به پرسش و پاسخ جلسه ی آینده نیز ارائه دهیم، مانند هدایت کردن فراگیران در تولید تصاویر بصری هنگام مطالعه (کدیور، ۱۳۹۶، ص ۲۰۴). بدین صورت که از بچه ها می خواستیم به دقت ماجرای علمی که از طریق فیلم، اسلاید و یا به صورت اجرای نمایش کلاسی نشان داده شده بود را خوب به خاطر بسپارند. بعد متن کتاب را روخوانی نموده و سؤال طرح کنند. سپس به جای حفظ پاسخ آن سعی کنند با مراجعه به فیلمی که از نحوه ی اجرای ماجرای علمی بصورت نمایش کلاسی موقع تدریس در ذهن خود دارند پاسخ آن را بیابند. بدین ترتیب به آنها لقاء می کردم که به مرور زمان در خواهند یافت که نیازی به حفظ انبوه مطالب نیست. اگر به راه و رسم دانشمندان عمل نمایند.

هدف: الف) رفع این مشکل که بچه ها قدرت، وقت و حوصله ی حفظ مطالب را نداشتند. ب) تقویت یادگیری مستقل.

آموزش غیر مستقیم مهارت های روابط اجتماعی، با عنوان دمی با نسیم نفس بزرگان

در پایان تدریس چند دقیقه ای به دانش آموزان فرصت داده می شد تا از سخنان دانشمندان و سایر بزرگان، داوطلبانه جمله ای را در کلاس بیان کنند. اینجانب خود نیز سعی می کردم جملاتی در ارتباط با، تاثیر همنشین (حائری شیرازی، ۱۳۹۳، ص ۲۸)، روابط اجتماعی، اخلاقی و روانشناسی بیشتر بیان کنم. مانند یک بیت شعر زیر: تا توانی می گریز از یار بد یار بد، بدتر بود از مار بدعنوان این قسمت از برنامه ای کلاسی نیز دمی با نسیم نفس بزرگان نامگذاری شده بود.

پنجره ی آزاد کلاس

مهمترین شرط دبیر خوب از لحاظ بهداشت روانی این است که با کمال صمیمیت به عمق مشکلات کودکان پی ببرد (شاملو، ۱۳۹۵، ص ۱۷۹). و این فضای صمیمی بعد از ارائه ی پاداش و دمی با نسیم نفس بزرگان خود به خود در کلاس برقرار می شد. بدین علت از فرصت استفاده نموده در پایان هر ماه بر روی تخته جمله ی زیر را می نوشتم. «هر آنچه دل تنگ تان می خواهد، بگویند و بنویسید.» که در جریان این طرح بچه ها خیلی راحت حرف دلشان را خالی می کردند و به لطف خدا باعث شد با اقدام به موقع از فرار مجدد یکی از دانش آموزان از خانه جلوگیری بعمل آید.

آموزش روش تحقیق:

در این مرحله به دانش آموزان روش تحقیق (دلاور، ۱۳۹۸)، راه های اطلاع رسانی و گزارش نویسی یک مقاله تحقیقی آموزش داده می شد.

ارائه هر گونه طرح ابتکاری (راهبردی جهت ارزش قائل شدن به خلاقیت و عواطف دانش آموزان).

طراحی ۱۰ سؤال تشریحی: دانش آموزان موظف شدند برای هر جلسه ی بعدی از قسمت تدریس شده به ترتیب شماره ی صفحه و پارگراف ۱۰ سؤال مهم تشریحی شامل دو قسمت نیم نمره ای و از هر صفحه حداکثر ۲ سؤال همراه با پاسخ طرح نمایند.

استفاده از کارنما یا کارپوشه (آقازاده، ۱۳۹۸ و سیف، ۱۳۹۶): در هر جلسه سعی می شد با روشی که شرح آن گذشت به حد تسلط ۹۰ از ۱۰۰ رسیده و در پایان هر ماه با حذف نمرات کمتر از میانگین، مجموعه ای از بهترین نمودارهای رشد، پیشرفت تحصیلی و عملکردهای هر دانش آموز در کارنمای درس شیمی جمع آوری شود.

اجرای طرح جدید و نظارت بر آن:

پس از انتخاب راه جدید موقتی، آموزش روش تحقیق و انجام گروه بندی های هدف دار، نحوه ی اجرای طرح طبق آنچه شرح آن در بالا گذشت به بچه ها توضیح داده شد. تا هر یک از گروه ها ضمن آگاهی از نحوه ی اجرای طرح و ارزشیابی ها، در هر جلسه تکلیف و مسئولیت خود را فهمیده و تا آخر سال تحصیلی ادامه دهند. سپس مطابق با طرح جدید موقتی ضمن پیروی از اصول اساسی بهداشت روانی (شاملو، ۱۳۹۵، ص ۲۲)، اصل استفاده از جملات مثبت و افزایش عزت نفس دانش آموزان، در هر جلسه روند زیر در حالت کلی به اجرا گذاشته شد. حضور و غیاب و برقراری رابطه ی دوستانه ← آماده سازی و ایجاد انگیزه ← بررسی تکالیف، نصب آثار برتر در کلاس یا تابلوی سالن مدرسه ← ارائه گزارش علمی و تحقیق توسط دانش آموزان و تشکیل مناظره های شفاهی ← یادآوری درس قبلی ← ارزشیابی آغازین ← رفع اشکال ← بیان هدف کلی و هدف های رفتاری درس جدید ← ارایه ی درس، فعال نگه داشتن گروه ها در طول جریان تدریس و یادآوری نکات اخلاقی، تربیتی و اجتماعی مرتبط با درس و زندگی روزمره ← انجام آزمایش ← جمع بندی و نتیجه گیری ← ارزشیابی پایانی و تحلیل آزمون ← رسم نمودار پیشرفت تحصیلی کلاس و هریک از دانش آموزان ← دادن پاداش و خواندن دعا ← تعیین تکلیف واقع گرا مانند طراحی ماجرای علمی، نمایش و غیره ← ارائه تکالیف داوطلبانه ← معرفی منابعی برای مطالعه ی بیشتر ← آموزش مهارت های مطالعه ← دمی با نسیم نفس بزرگان ← پنجره ی آزاد کلاس ← اعلام برنامه و عنوان درس جلسه ی بعدی ← بیان اظهار نظر مثبت از عملکرد دانش آموزان در جلسه ی همان روز.

گردآوری اطلاعات (شواهد ۲)

از تغییری که در نحوه ی گروه بندی و فعال سازی آنها، روش کلاس داری، ارزشیابی و تدریس خود داده بودم خوشحال و با رضایت کامل از کلاس بیرون می آمدم. همین احساس در ظاهر دانش آموزان نیز کاملاً قابل مشاهده بود. با ایجاد پنجره ی آزاد کلاسی نیز بچه ها خیلی راحت با بیان حرف دلشان اگر هم کاری در مورد بعضی از مشکلات گریبانگر آنها از دستم بر نمی آمد خودشان اظهار می کردند که از اینکه حرف دلشان را به یک نفر گفته یا نوشته اند احساس آرامش می کنند. علاوه بر آن از افزایش اعضای گروه انرژی مثبت و تغییر نام آن به گروه نجات، تلاش گران، امدادگران توسط بچه ها بعد از بهره مندی، از مزایای چنین گروهی در کلاس، موفقیت طرح از اولین لحظات مشخص بود. همچنین با اجرای تجزیه و تحلیل ارزشیابی پایانی و رسم نمودارهای پیشرفت تحصیلی، رشد در محیط Excel تنها با کلیک یک کلید توسط دانش آموزان از اینکه می دیدند کامپیوتر علاوه بر ارزشیابی دانش آموزان، معلم را نیز مورد ارزیابی قرار داده و نمره ای به او می دهد و نقاط قوت و ضعف آنها را مشخص می نماید جوی وصف ناپذیر جهت تغییر رفتارهای نامطلوب و یاد گرفتن در کلاس ایجاد شده بود. از طرف دیگر یاد می آید زمانیکه چندین سال قبل فرم تجزیه و تحلیل سئوالات امتحانی که از طرف اداره برای مدارس ارسال شده بود. چنان همکاران و اینجانب را خسته می نمود که از تکمیل آن صرف نظر کرده و یا بدون انگیزه پر می کردیم. شاید به همین دلایل نیز فرم مذکور سال های بعد کنار گذاشته شد. از آن زمان تاکنون امکان طراحی نرم افزار تحلیل آزمون به ذهنم خطور

نکرده و توان آنرا هم نداشتیم. ولی اقدام پژوهی مذکور چنین امکانی را برایم فراهم آورد. البته تا جایی که اینجانب اطلاع دارد چنین نرم افزاری در سطح کشور نیز طراحی نشده است. نکته ی جالب اینکه این نرم افزار قادر است جدول فراوانی و نمودارهای درصد عملکرد هر یک از دانش آموزان و تفاوت های فردی هر یک در هر یک از هدف های آموزشی بلوم را در طول یک دوره تهیه و رسم نماید. این جدول و نمودارها می توانند مورد استفاده ی سایر محققان و مشاوران مدارس در امر هدایت تحصیلی قرار گیرند. ولی با این حال جهت اطمینان بیشتر و داوری درباره ی طرح جدید به روش های ذیل اقدام به گردآوری اطلاعات نمودیم.

ارزش یابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن

از بین شواهد ۲ تغییر داوطلبانه آرایش کلاس صمیمیت حاکم بر کلاس، آثار دانش آموزان، نقاشی ها و سی دی تهیه شدنتایج آزمون های هماهنگ کشوری و ارزشیابی های مستمر به عنوان اسنادی معتبر جهت ارزش یابی تأثیر اقدام جدید انتخاب شده اند. بدین منظور نتایج آزمون های مذکور به صورت نمودار نیز در این قسمت نمایش داده شده است. همچنین اجرای طرح جدید بر اساس شواهد ۲، اظهار نظر دانش آموزان، مدیر و همکاران حاکی از رضایت آنها بوده و نشانگر تغییراتی در کلاس بودند. به طور کلی می توان به این نتیجه رسید که با توجه به اقداماتی که در طول سال انجام گردید همگی مسمر ثمر واقع شدند و دانش آموزان در این درس پیشرفت قابل ملاحظه ای داشتند.

نتیجه گیری

از اقدام پژوهی مذکور نتیجه گیری های مختلفی را می توان نمود. ولی در اینجا فقط به این نکته می خواهم بسنده کنم که دانش آموزان امروزی دنبال چیزهای نو هستند و همگی نیاز به توجه دارند. وقتی به افکار، علایق، مهارت ها، مشکلات پنهان به عبارت دیگر بهداشت روانی دانش آموزی توجه نمی شود، انگیزه ی تفکر و یادگیری را از دست می دهد. بنابراین با رعایت اصول اساسی بهداشت روانی، ایجاد جوی امن و به دور از هر گونه استرس، روش های تدریس، مدیریت کلاس و نوع تکالیف ارائه شده، باید طوری طراحی شوند که همگی از هر نوع شایستگی مورد توجه قرار گیرند. و زمانی که با نرم افزار تحلیل آزمون توسط فناوری نوین در تلاش به حد تسلط ۹۰ از ۱۰۰ هستید و سعی می کنید مجموعه ای از بهترین نمودارهای رشد او با کامپیوتر رسم شده و در کارپوشه جمع آوری شود. این تلاش و توجه شما را دانش آموز مخصوصاً خیلی ضعیف ها از عمق وجود خود لمس نموده و یادگیرنده را به یاد گرفتن وا می دارد. همچنین جهت نظارت بر یاددهی، یادگیری و مراحل تغییر رفتارهای نامطلوب دانش آموزان نرم افزار تحلیل آزمون طراحی شده می تواند در کنار روش های نوین تدریس بعنوان مکمل و ابزار مفید آموزشی مورد استفاده قرار گیرد.

پیشنهاد ها

۱. بعنوان کوتاه ترین و موثرترین راه حل جهت تغییر هر گونه رفتار نامطلوب پیروی از اصول اساسی بهداشت روانی (شاملو، ۱۳۹۵، ص ۲۲) پیشنهاد می شود.
۲. پیشنهاد می شود نرم افزار طراحی شده توسط صاحب نظران، برنامه ریزان درسی و اساتید ذیربط بررسی و مورد باز بینی قرار گیرد.

۳. پیشنهاد می شود واژه های مشابه کتب درسی در کنار هم بعد از تدریس هر دو واژه دوباره با روش تدریس ساخت گرای آموزشی داده شود. تا از تداخل مفاهیم مشابه در حافظه (سید محمدی، ۱۳۸۷، ص ۵۸) جلوگیری شود
۴. با توجه به اینکه در بعضی مواقع اجرای روش های نوین تدریس به انرژی زیادی نیاز دارند و این مقدار انرژی تنها با کمک گرفتن از خود بچه ها فراهم می شود. بنابراین ضروری است بعنوان یک راه حل پیشنهادی گروه های همیار معلم مانند گروه امین های کلاس جهت همکاری در تکمیل کارپوشه و سایر فعالیت های کلاسی و گروه امدادگران جهت یادگیری از طریق همیاری و الگوی تدریس توسط کل کلاس درس در کنار حذف عواملی مانند حسادت و غیره در هر کلاسی انتخاب شوند.
۵. پیشنهاد می شود همکاران با توجه به اهمیت آزمون و با در نظر گرفتن عوامل زیر دانش آموزان را در امتحان آزاد بگذارند. تا از میزان یادگیری و اعتبار آزمون های برگزار شده کاسته نشود: الف) میزان برقراری رابطه ی دوستانه. ب) میزان اعتماد. همچنین پیشنهاد می شود جهت اجرای طرح جدید در سایر مدارس، تا مرحله ی آشنا شدن بچه ها با نحوه ی اجرای طرح و به جریان عادی افتادن کارها، تحمل سر و صدا و بی نظمی کلاس تا جلسه ی دوم مهر ماه ضروری است. از جلسه سوم به بعد بدون هیچ گونه مشکلی، اجرای طرح آسان تر و لذت بخش خواهد بود.

منابع و ماخذ

۱. آقازاده، محرم، و احدیان، محمد، (۱۳۹۰)، راهنمای روش های نوین تدریس (برای آموزش و کار آموزی)، آییژ، تهران، چاپ سوم.
۲. آقازاده، محرم، و افسانه، سنه، (۱۳۹۱)، فرهنگ مطالعه و پژوهش: راهنمای معلم: ویژه دوره راهنمایی تحصیلی، تهران: موسسه فرهنگی منادی تربیت، وزارت آموزش و پرورش، چاپ سوم.
۳. آقازاده، محرم، (۱۳۹۸)، راهنمای روشهای نوین تدریس (بر پایه پژوهشهای مغز محوری، ساختگرایی، یادگیری از طریق همیاری، فراشناخت و ...)، آییژ، تهران، چاپ پنجم.
۴. آهنچیان، محمدرضا و همکاران، (۱۳۹۳)، اقدام پژوهی: راهبردی برای بهبود آموزش و تدریس، گردآورنده رضا ساکی، انتشارات پژوهشکده تعلیم و تربیت، تهران، چاپ سوم.